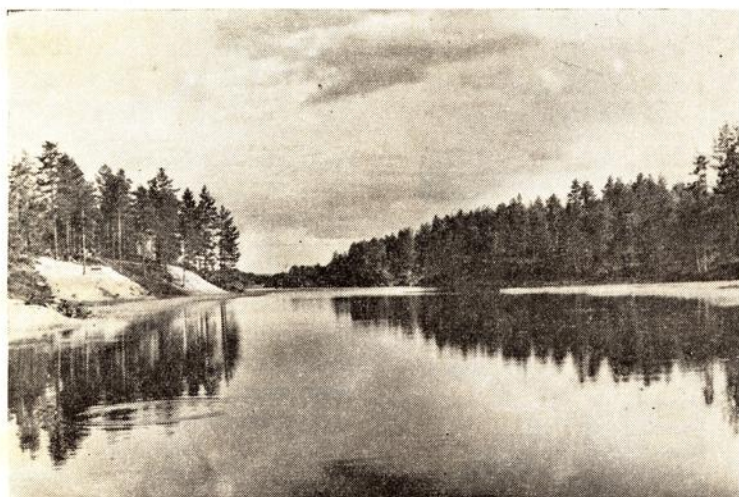

HUNSFOSPOSTEN

Vårstemning ved Hunsfosheimen — Bjelkekilen

Fra styret i Hunsfosheimen.

BOKRULLINGEN AVSLUTTES

Vi avslutter nå bokrullingen til Hunsfosheimen. Det er i alt kommet inn 350 bøker, og det synes vi er et godt resultat. Bokreolen er på det nærmeste full, og det er lesestoff for enhver smak, blant annet en god del religiøs litteratur. Setter vi en lav pris av for eksempel kr. 10,— pr. bok, så har vi bøker for kr. 3500,—.

De siste som har gitt bøker er: Gudrun Lian og Alf Berntsen, 1 bok hver, Anny Ravnevand, 2 bøker, Torbjørn og Arne Jeppestøl, 3 bøker.

Vi vil hermed si en hjertelig takk til alle som har vært med å gi. Skulle det imidlertid ennå være noen som har tenkt å gi bøker, men ikke er kommet så langt, kan de henvende seg til styrets formann.

Vi har også den glede å meddele de som besøker heimen at der er innsatt et stort kjøleskap på kjøkkenet som bedriften har skjenket

oss. Det er på 800 liter og har 2 frysebokser.

Videre har vi fått flere alminnelige skap i kjelleren, så selv om belegget blir stort, skulle det nå være rikelig med plass for mat etc.

I likhet med de to foregående år er det sloppet ut 2000 ørret-yngel i den lille Fjermerosbekken og 2000 yngel i Hauglandstjernet. Når det gjelder å fiske med garn

i Ogge, vil styret henstille til dem som ligger på heimen ikke å bruke så små garn som 26 mm. Da blir det bare å ta opp igjen så alt for tidlig den fisken vi slipper ut.

Dugnaden har vi begynt med, og vi håper at våre medlemmer er like villige til å være med som før. Arbeidet vi skal utføre er vedlikehold, og ellers skal vi pynte opp omkring heimen vår.

Styret.

*

Hunsfosposten har henvendt seg til formannen i styret og spurt hvordan søkningen er for sommeren.

— Da der var nokså mange på heimen i påsken, pinsen og 17.-mai-helgen, har pågangen ikke vært så stor hittil, men nå begynner det å øke på. Hvis noen ønsker å legge sommerferien til Hunsfosheimen, bør de snarest henvende seg til ham som står for utleien og sikre seg plass. Ifølge lovene skal en jo også bestille plass i god tid før ferien.

Formannen forteller videre at det er blitt veldig pent der oppe nå. Plenen foran huset er blitt grønn og fin, og båtene er kommet på vann. Det elektriske gjerdet er kommet på plass igjen, så en skal slippe å bli sjenert av krettur.

Hunsfos Fabrikkers regnskap 1953

Året 1953, selskapets 68. forretningsår, viser fortsatt produksjonsstigning. Produksjonen for papirs vedkommende var den største vi har hatt på Hunsfos. Produksjonen utgjorde:

Papir	33 495 tonn	mot i 1952	32 424 tonn
Tremasse	34 171 tonn	mot i 1952	32 990 tonn
Cellulose	15 037 tonn	mot i 1952	11 339 tonn
og der ble skipet	33 699 tonn	mot i 1952	30 079 tonn

Regnskapet viser etter fradrag av skatter, renter, assuranse og generalomkostninger et beløp av kr. 3 763 230,75 til disposisjon.

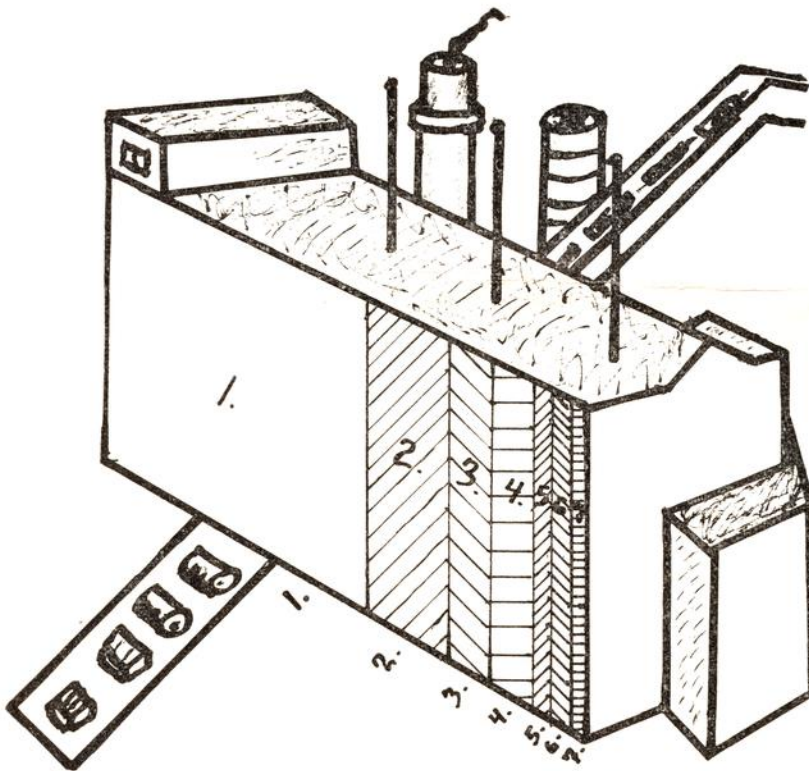
Hertil kommer overførsel fra 1952 kr. 117 541,75. I alt til disposisjon kr. 3 880 772,50. Dette beløp er disponert således:

Avskrivninger	kr. 1 412 520,69
7 % utbytte (kr. 17,50 pr. aksje)	» 735 000,00
Avsatt til reservefond	» 350 000,00
—»— pensjonsfond	» 300 000,00
—»— sosiale formål	» 100 000,00
—»— skattefond	» 750 000,00
Overført i ny regning	» 233 251,81

Vi har nedenfor satt opp en tabell som viser hvordan salgsbeløpet i 1953 fordeler seg:

	Kr.	%
1. Råstoffer og driftsmaterialer	23 506 000,00	— 54,2
2. Lønninger	7 400 000,00	— 17,1
3. Andre kostnader	3 657 000,00	— 8,4
4. Transportutgifter	3 884 000,00	— 8,9
5. Avskrivninger	1 412 000,00	— 3,3
6. Skatter	1 406 000,00	— 3,2
7. Fonds	1 400 000,00	— 3,2
8. Utbytte	735 000,00	— 1,7
Sum	43 400 000,00	— 100,0

Og videre en fabrikkfasade hvor forholdet mellom tallene i tabellen er tegnet inn.

La oss se litt nærmere på tabellen og tegningen.

Vi begynner med:

1. Som man ser utgjør råmatr. og driftsmatr. over halvparten av hele salgsbeløpet.
2. Dette er den nest største post og innbefatter lønninger til 742 arbeidere og funksjonærer, samt pensjoner.
3. Andre kostnader innbefatter kr. 1 336 000,00 til nyanlegg, salgs-

- omkostn. til våre agenter kr. 965 000,00, — assurance kr. 315 000,00, renter kr. 271 000,00 og restbeløpet kr. 770 000,00, er medgått til vedlikehold av bygninger og boliger, byggelån og administrasjonsutgifter.
4. For uten jernbanefrakt er dette beløp båtfrakt for papir til utlandet.
5. Av dette beløp er der avskrevet på maskiner kr. 1 158 000,00 og

Kjærligheten er størst.

«Nå blir de stående disse tre, tro, håp, kjærlighet, og størst blant dem er kjærligheten.» Slik avslutter Paulus kjærlighetens høysang i 1. Kor. 13. Denne kjærlighet hos et Guds barn er en følge av frelsen av nåde. Åndens frukt er kjærlighet.

Den kristne kjærlighet virker ikke for gjengjeld og lønn. Mange av de gode ting som blir utført på jorden, blir gjort med den underforståtte tanke, at dette vil komme til å lønne seg. En rik tante får man be til seg ofte og stelle pent med. Det vil komme igjen siden. Den kristne kjærlighet febatter seg ikke med slik kald beregning. Den har det ene ønsket, at det skal gå menneskene vel. En annen sak er at det tales om å få det igjen i de rettferdige oppstandelse.

For di kjærligheten virker uten tanke på gjengjeld omfatter

på bygninger kr. 254 000,00. Fabrikken må skrive av så meget som myndighetene tillater. En forsert avskrivning hjelper jo til å trygge fabrikkens fremtidige drift.

6. Stat og kommune tok dette beløp av oss i skatter for inntektsåret 1952. For dette år blir skattene betydelig større, ca. kr. 2 300 000,00, det vil si ca. 65 % av vår skattbare inntekt.
7. De forskjellige avsetninger til fonds har vi allerede nevnt i vår oppstilling over årets disponible beløp. Som De vil se har vi satt av kr. 300 000,00 til pensjonsfond, hvorved fondet for arbeiderne nå er kommet opp i kr. 2 000 000,00, og funksjonærene kr. 1 350 000,00. Fondene vokser stadig med rentene, da vi ikke belaster disse med løpende pensjoner. Det lar vi driften betale inntil videre, og det er jo en meget grei måte å gjøre det på, sett fra arbeidernes og funksjonærenes side.
8. Dette er utbytte til aksjonærene.

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av:

Hunfos Fabrikker
Hunfos Arbeiderforening
Hunfos Bedriftsidrettslag

Redaktør:

Edv. Tobiassen

Trykt hos

Edgar Høgfeldt A.s, Kristiansand S.
på Hunsfos' Satinert trefritt trykk 110 gr.

Fra redaksjonen.

Enkelte har kanskje undret seg på hvor det ble av mai-nummeret i år. På grunn av visse vanskeligheter lot det seg ikke gjøre å få dette ut i tide. Vi har derfor funnet å måtte slå sammen mai/juni nummerne i stedet for som tidligere juni/juli. Til gjengjeld vil Hunsfosposten i år komme ut i hver av disse månedene.

Ang. pensjonskassen.

Da det synes å være uklarhet i spørsmålet angående pensjonskassen, vil vi her ved gjøre oppmerk-

den også alle mennesker uten forskjell. Heri er den forskjellig fra alle menneskelige følelser som så ofte er preget av anti- og sympati. Lar vi oss lede av våre egne følelser, blir noen enkelte rost i høye toner og kanskje de fleste kritisert sonder og sammen. Noen enkelte holder mål til å være sammen med oss, andre ikke. Men liksom Guds kjærlighet når til alle mennesker, slik vil også den kjærlighet Gud får tenne i sine barns hjerter nå til rike og fattige, berømte og ukjente, store og små.

Hvorfor er det så nødvendig at den kristne kjærlighet finnes i så rikt mål hos Guds barn? Jo, der er en verden av mennesker som skulle frelses inn i Guds evige rike. Høsten er stor. Der venter en strålende, evig fest med et dekket bord i himmelen, hvor salige mennesker sitter til bords. Det var om å gjøre at flest mulig fikk del i den. Derfor venter Guds rike i dag på kristne kvinner og menn, unge og eldre som er villige til å få sine hjerter tent i brann med kjærlighetens iver — en kjærlighet som ikke betyr en prestasjon, men en gave fra Gud. Får det skje, vil det bli til fremgang for Guds rike og til menneskers evige gagn.

Johs. R. Johannessen.

som på at rettighetene til pensjon — heri også innbefattet enke- og barnpensjon — trer i kraft etter 5 års tjeneste. Hvis en slutter sitt arbeide og siden kommer tilbake, må disse 5 år opparbeides på nytt.
Hunfos Fabrikker.

60 år.

Den 24. juli fyller *Andreas Honnemyr* 60 år. Han er født i Venesla på gården Honnemyr, og som gutter flest måtte han ut å gjete kuer om sommeren. Han drev som tjuring i flere år, og var både på Svaland og Ås.

Sin første tid som industriarbeider hadde han på Vigeland Brug, hvor han var ansatt et års tid. Derfra flyttet han over til Hunsfos, og arbeidet først på 12 timers skift i det gamle hollenderiet. Siden kom han over i cellulosefabrikken og var blant annet med og klinket de nye kjelene. Etter å ha vært på Hunsfos i 4—5 år, gikk han over i landbruksarbeid, men kom tilbake og begynte i renseriet den 15/4 1922. Det meste av tiden siden har han vært i papirfabrikken, og i de senere år i hollenderiet.

Honnemyr er en påpasselig arbeidsmann. Han er velsignet med et godt humør og har forstått å sette litt liv på arbeidsplassen. — Mangen skoyerstrek har han begått overfor sine arbeidskamerater, men har alltid kommet godt ut av det med alle.

I 1926 bygde han hus på Revia, og her har han hatt husdyr og stor have å stelle med. Når han dertil har hatt ikke mindre enn 11 barn, kan en forstå at han ikke har hatt vanskelig for å få dagen til å gå.

Vi ønsker ham et fortsatt langt og lykkelig liv og gratulerer med 60 årsdagen.

Gratulerer med 50 årsdagen:

Herman Skaiaa, cellulosefabrikken, 25. juli.

Overlat ikke til andre å gjøre dine gode gjerninger.

(Kinesisk ordsprog).

Et kortstokkproblem.

Først tar Hansen ut noen kort av kortstokken, og så tar Gundersen ut på måfå en bunke kort av resten av kortstokken.

Hva er det så størst sannsynlighet for — enten at Gundersen har tatt ut et like (jamt) antall kort eller et ulike (odde, som 5—7—9 osv.) antall kort. — De fleste tror vel at sjansene er like store; men mon det??

Et largeproblem.

Vi tenker oss en helt regelmessig trekantet pyramide. Om pyramiden settes på en hvilken som helst av de fire flatene, ser den altså likedan ut. Nå kommer det store spørsmål:

På hvor mange forskjellige måter kan pyramiden farges — med hensyn til fargenes innbyrdes fordeling — når de fire feltene skal farges med hver sin av de fire fargene svart, hvitt, rødt og grønt?

En oppgave for båteiere.

I et lite tjern ligger en stor lekter full av store stener.

Hvis man kaster stenene overbord, vil naturligvis lekteren ligge høyere i vannet.

Men hvordan går det med vannstanden i tjernet — vil den stige eller synke?

En liten oppgave til:

Hvorfor er det mer hvit ull enn svart ull?

Svar i neste nr.

Løsning på problemene i nr. 4

Nr. 1. — Treklossen. — Løsningen er ganske enkelt at sporene fra svalehalene går parallellt med diagonalen. Altså ikke rett over til motstående side som man skulle tro med en gang man ser den.

Snekkerverkstedet klarte oppgaven med letthet, og vil ha en ny. Vi vil foreslå at de lager en oppgave selv til neste nummer.

Nr. 2. — 13 sekunder.

Nr. 3. — Kr. 15.00.

Nr. 4. — Loddnummeret var 4853.

Å kjede seg ved sitt arbeide er å arbeide dårlig.

Gerh. Gran.

Walhalla-stafetten.

K.I.F. arrangerte som vanlig Walhalla-stafetten som foregikk onsdag den 12. mai på Stadion. Deltagelsen var god, og det stilte 18 lag til start, som ble delt i to puljer. Første pulje kom greit avsted, men annen pulje lot vente på seg og løperne sto ute og visste ingen ting. Det ble sagt etterpå at arrangøren ikke kunne finne stafettene, og er det tilfelle, må det kalles sommel og rot.

K.I.F. vant på ny rekordtid foran Befalskolen. Hunsfos ble nr. 5 i sin klasse, og det var vel som ventet, så lenge ikke en mann på laget hadde noe løpetrening. H. E.

Fotball

Lumber—Hunsfos I 0—0.

Årets første kamp ble spilt i Kr.sand 14. mai, og resultatet, 0—0, må Lumber være godt fornøyd med, da Hunsfos hadde seksti—sytti prosent av spillet i begge omganger; men målene uteble. Banens beste spiller var Georg Nygård. Ref.

*

Jernstøperiet—Hunsfos I 2—6.

Onsdag den 15. mai møttes ovennevnte lag på Moseidmoen. Kampen ble så som så, selv om det ble en solid seier for oss. Man må vel ta i betraktning at det var tidlig i sesongen og spillerne manglet trening.

Spillet begynte nervøst fra begge lag, men etter hvert trakk Hunsfos spillet over på mostandernes side, og fikk et bedre tak på kampen. Første mål kom etter ca. 20 minutter, og dette hjalp guttene til å få mer ro over spillet. Scoringene kom med jevne mellomrom, i alt 7, men det fineste ble annullert av dommeren, da han trodde ballen gikk på utsiden. Dette ville ikke skjedd hvis nettene hadde vært hengt opp. Motstanderne fikk to lettkjøpte mål i slutten av kampen.

Resultatet kan vel betegnes som rettferdig etter spill og sjanser. H. E.

*

K.M.V.—Hunsfos II 0—3.

Det ble en frisk og underholdende kamp, tross regnvær og bløt bane. Seiren var heller i minste laget.

Fra et besøk i firma Emil Moestues trykkeri i Oslo

I siste nr. av Hunsfosposten gjen-ga vi inntrykk fra dypptrykkpressene, men før en er kommet så langt at disse kan startes, er det unnagjort et stort og i mange deler nitid arbeid. En stab av tegnere, retusjører og fotografer holder til på salen over presseavdelingene, og her blir forhåndsarbeidet utført. Å gå i detaljer om dette lar seg ikke gjøre etter vårt korte besøk, men noen få springende punkter kan nevnes.

Etterat de forskjellige aktører på tegnesalen er ferdige med arbeidet, og filmene er fremkalt, (her må det innskytes at alle tekster, bilder og tegninger m. m. for dypptrykk blir overført på film) blir disse klip-pet til og lagt til rette alt ettersom tekst, bilder og fargesammenset-ning skal være. Den ferdige sats-sammenbinding transporteres så ned i kjelleretasjen, hvor den blir kopiert over på en lysømfintlig hinne. Denne blir så lagt rundt den glattpolerte kobbervalse (sats-valsens) som så er klar for syrebåd.

Da hinne er syrefast er det bare de gjennombrutte punkter kopie-ringen har fremkalt i den, som blir etset ned i valsens.

Etter syrebadet blir hinne for-siktig vasket av, og med lupe under-

Jernb.—Hunsfos II 0—9.

Da Jernbanens bedriftslag og Hunsfos II møttes til kamp i 2. divisjon, viste det seg at Jernbanen hadde vanskeligheter med laget. De kunne ikke stille mer enn 9 mann, og man må vel ha lov til å si at det måtte skje et mirakel hvis de skulle berge poeng. — Miraklet skjedde ikke. Hunsfos II hadde ingen vanskelighet med å prikke inn 9 mål, som skaffet laget en pen målaverage og 2 poeng. Det vil ikke være riktig å fremheve noen bestemt spiller på laget, da motstanden selv-sagt måtte bli svak. Om kampen ellers kan man si at det var en fair kamp, og av og til ikke uten spenning, i det Jernbanen hadde noen farlige visitter ved Hunsfos' mål. De greide imidler-tid ikke å score, og med 9 mål mot 0 ebbet kampen ut. Jernbanens spillere skal ha ros for at de på tross av mot-standerens overlegenhet ikke ga opp, men kjempet til dommerens fløyte gikk for full tid. Joh.

søkes det om etsingen er tilfreds-stillende. Er den i orden, er sats-valsens klar til å legges i fargekas-sen i pressen.

Hvis det er et 5—6 farget blad som skal trykkes, må 5—6 lignen-de prosesser bli gjennomgått, før alt er klar til start.

Fra «dypptrykken» går vi så over i en vinkelformet 4 etasjes bygning.

En liten del av denne er forbeholdt forskjellige kontorer, mens størsteparten er trykkeriavdelinger, for litho, offset og boktrykk m. m.

Bortsett fra kontorer og to etas-jer, en i hver av bygningene, er det her innstallert 8—10 presser av de såkalte flattrykkspreser i hver etasje. Der er både eldre og helt tipp-topp moderne typer av dem, og det brukes utelukkende arkfor-mater til trykkingen.

Mating av pressen foregår auto-matisk, mekanisk og ved luft.

Der brukes også mye typetrykk og i den ene av forannevnte etasjer er der moderne automatiske sette-maskiner, typestøpemaskiner og et stort håndsetteri m. m.

I den andre nevnte etasje er der i likhet med etasjen over dypptryk-ken, en stor tegne-, retusj- og foto-sal, med tilstøtende kopiering og syreetsinganstalt; men her blir ko-piering av tekst og bilder over-ført på en stoffbelagt sinkplate, ellers er prosessen her temmelig lik med satsvalsens i dypptrykken. Etter at dypptrykken er ferdig kan sink-platen renskrapes og pusses og brukes om igjen til ny sats.

Også her brukes det flerfarget trykk. Vi så blant annet et land-kart trykt i 13 farger. Det vil si at samme ark må passere pressen 13 ganger før det er ferdig. Da kan en skjonne at det stilles store krav til papiret, både med hensyn til kvalitet og ensartetheten, så som vekt, bane og tork.

Å nevne alle de forskjellige trykksaker som her blir fremstilt er ikke godt, og nye oppgaver i trykkkunsten dukker stadig opp.

I kjelleretasjen er der foruten papirlager også innstallert et kon-disjoneringsanlegg med forgrenin-ger til de øvrige etasjer. Det har nemlig stor betydning at papiret både før og under trykkingen har

samme tørrhetsgrad, da ujevn krymping eller strekking under trykningen, særlig ved flerfarge-trykk, kan bli temmelig misvisende.

Til vedlikehold og reparasjoner av alle disse trykkpresser med tilbehør er det verkstedlokaler med moderne utstyr og maskiner.

Av interesse er det vel også å høre hvor mange arbeidere og funksjonærer det er ansatt. Vi fikk oppgitt at det ved hovedtrykkeriet vi besøkte, samt ved to filialer andre steder i Oslo var opp imot 800 mannlige og kvinnelige ansatte, og det illustrerer litt av størrelsen.

Som avslutning på artikkelen takker vi bedriftsledelsen her på Hunsfos for tiltaket og for omkostningene ved besøket. Alt var fritt for oss.

Vi vil heller ikke unnlate å takke herr Moestue jun. og formann Løvås for den elskverdige mottagelse og deres evne til å gjøre oppholdet interessant og lærerikt.

Likeså en takk til arbeidere og funksjonærer vi kom i forbindelse med, for velvillige svar og forklaringer på våre mange spørsmål under oppholdet.

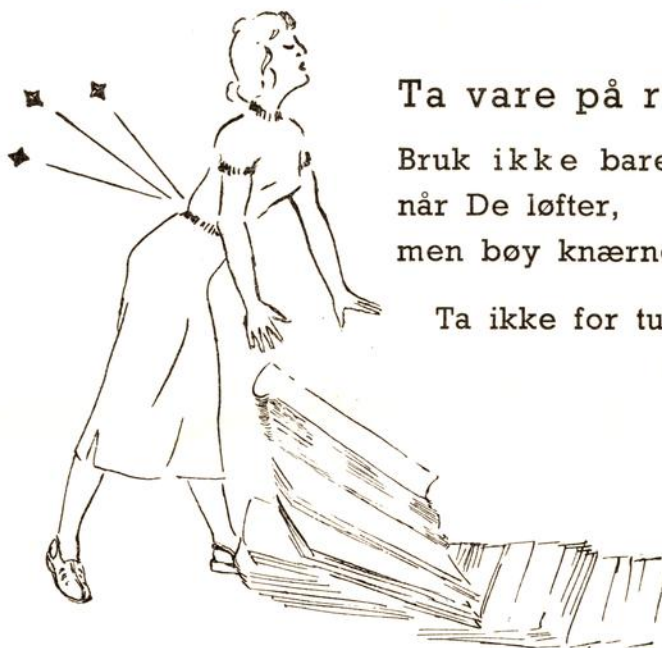
*Samtlige form. M. 1 & 2
og 1ste rullere M 1.*

Fra bedriftslegekontoret.

Først diagnosen så A. L. lege-midler heter det treffende reklameslagordet fra en farmasøytisk fabrikk. I få ord fremheves her egenes arbeidsmetode.

Først må sykdomsårsaken bringes på det rene før den rette behandling kan iverksettes. Men å stille en rett diagnose er langt fra alltid så enkelt. Det må ofte brukes kostbare og for pasienten ubehagelige metoder for å finne ut hva vedkommende feiler. En må kanskje sette i gang med å undersøke en rekke organer for å utelukke at sykdommen sitter i noen av disse og pasienten kan da bli utålmodig og ordet «prøveklut» faller lett i munnen. Hvis ikke diagnosen er klar, blir behandlingen ofte noe famlende i det en ikke riktig vet hva hovedstøtet skal rettes mot.

Hva selve behandlingen angår er en jo i våre dager så heldige å ha medikamenter og operasjonsme-

Ta vare på ryggen!

**Bruk ikke bare ryggen
når De løfter,
men bøy knærne.**

Ta ikke for tunge løft!

toder som var utenkelige bare for noen år siden.

Ved enkelte sykdommer er det mulig helt å utrydde sykdomsårsaken. En slik behandling er kausal (causa = årsak) det vil si årsaken til sykdommen fjernes. «Ondet rykkes opp med roten.» I andre tilfeller hvor en ikke er så heldig stillet, går behandlingen ut på å lindre de plager (symptomer) som sykdommen gir. Behandlingen er da symptomatisk. Helst skulle alle sykdommer kunne kausalbehandles. Men det er som sagt ikke tilfelle. Enten kan sykdommen være kommet for langt, eller de lar seg ikke utrydde med våre nåværende midler. — Noen eksempler:

En hver vil kunne skjønne at det bærer galt avsted om en lar en pasient med akutt blindtarm-

betennelse ligge hjemme og få smertestillende midler. Pasienten skal da til sykehus for operativ behandling. (Kausalbehandling). Det vil også være galt å gi en pasient hvor diagnosen lungebetennelse er stillet, globoid etc., når det fins penicillin og andre medikamenter som kan uskadeliggjøre bacillen som har fremkalt sykdommen.

Men ved sykdom som epilepsi f. eks. blir behandlingen i de fleste tilfeller symptomatisk, i det det bare finnes medikamenter som kan nedsette anfallshyppigheten, men tendensen til anfall er likevel til stede. Eller kortison som har slik glimrende effekt ved kronisk leddgikt. Slutter en å gi midlet, begynner leddene å bli stive igjen.

Nesten ved alle sykdommer er sengeleie et meget viktig ledd i be-

handlingen. Den hvile og avslapning som sengeleiet gir, øker kroppens egne krefter til å overvinne sykdommen. Men nettopp på dette punkt syndes det meget. Folk har som regel ikke tid eller råd til å ligge. I stedet går de oppe og skranter, og det trekker ut før de blir friske.

En kommer her inn på et viktig punkt når det gjelder å bevare en god helse, nemlig en fornuftig disponering av fritid og ferie. Ikke minst gjelder dette ved behandling av søvnløshet og nervøsitet, noe som griper mer og mer om seg. Bruk av sove- og beroligende midler er kun symptomatisk i det søvnbereidskapen økes ved den avslapning som sovemidlene gir. Men selve årsaken til søvnløshet må ofte søkes i sjelelige konflikter, uoverensstemmelser i hjem og på arbeidsplass, og merkelig nok enkelte ganger i ren legemlig overanstrengelse. Det skulle være innlysende at den rette behandling i slike tilfeller må være å finne en løsning på konfliktstoffet. Dette kan i seg selv være meget vanskelig, men om det ikke lykkes helt, vil en fornuftig avkopling i fritiden være til stor hjelp.

Også ved en sykdom som yrkesmyalgi, smertefulle muskelgrupper på grunn av ensidig arbeide, en sykdom som oftest rammer kontorfolk, har en riktig anvendelse av fritiden umåtelig meget å si for handlingen. De ansente muskler må da få anledning til hvile. Det får de på ingen måte anledning til hvis fritiden benyttes f. eks. til strikking og sying.

En tredje tilstand det i denne forbindelse kunne være av interesse å nevne er spondylosen og arthrosen «forkalkninger» som lidelsen populært kalles.

Sykdommen rammer først og fremst tykke personer. «Forkalkningene» rundt leddene er et uttrykk for en viss slitasje, og er et resultat av sykdommen, ikke årsaken.

Den naturlige behandling hos tykke pasienter blir å avlaste rygg og ledd best mulig. Dette skjer ved hvile og avmagring. I tillegg kommer så røntgenbehandling og annen fysikalsk behandling, men dette er på ingen måte det viktigste. At avmagring også er meget viktig for pasienter med hjerte-kar-sykdommer, er vel kjent for de

SJAKK

Før vi fortsetter der vi sluttet av sist, la oss med en gang beriktige oppstillingen av brikkene i forrige nr. Den hvite springer på G. 1 hadde nemlig vært frekk nok til å ta plassen til den hvite løper på F. 1., og henvist løperen til G. 1. Vi setter imidlertid springeren der den hører hjemme, nemlig G. 1, og lar løperen få plassen den tilkommer på F. 1.

Vi skal nå se litt på de forskjellige brikkers forflytninger og slagkraft. Det er vel formodentlig en kjent sak at brikkene har forskjellige måter å bevege seg på. La oss først ta spilllets hovedperson, Kongen. Kongen kan kun bevege seg et felt ad gangen i hvilken som helst retning, slik:

X	X	X
X	K	X
X	X	X

Kongen kan altså flyttes inn i hvilket som helst av de 8 felter som omgir den (felter merket x), men som sagt bare ett felt ad gangen. Den kan ikke hoppe over ett eller flere felter. (Her skal vi med en gang gjøre oppmerksom på at en eneste gang i spillet kan Kongen flyttes over ett eller to felter, det kalles rokade, og vi skal senere

fleste. Derved blir påkjenningen for hjertet mindre, pusten blir mindre anstrengt og pasienten føler seg bedre. I avisene har vi i senere tid lest om at sterk sigarettøyking skulle disponere for fremkomsten av lungekreft. — Det er vel på det nåværende tidspunkt vanskelig å ta standpunkt til om dette er riktig, og jeg tror ikke en skal engste seg unødig i den anledning. Men ett er sikkert, at sterk røyking gir kroniske katarer i svelg og luftrør med slimdannelse og hoste. Røykingen er årsaken til katarren og uten at en stopper og røyke, eller i det minste reduserer noe på tobakksforbruket, er all annen (symptomatisk) behandling av liten verdi.

Dette var noen spredte eksempler på hvordan en ved enkle helseforeskrifter kan forebygge og også behandle sykdommer som er temmelig utbredte. Det kunne sikkert trekkes fram flere, men dette får være nok for denne gang.

komme tilbake hertil.) Kongen er spilllets viktigste brikke og må passes omhyggelig på. Når Kongen bringes i en slik stilling at den vil bli tatt av fienden der den står, og ikke kan flyttes inn i noen rute uten at den blir tatt, og der ikke er egne brikker som kan hjelpe den, da er Kongen «sjakk-matt» og spillet er tapt. Altså: Pass godt på Kongen, den er målet for motstanderen og må ikke utsettes for fare ved at man fjerner de beskyttende brikker som omgir den.

Damen (dronningen)

Damen er den absolutt sterkeste figur både i forsvar og angrep. Styrken har den i sin store bevegelighet, i det den kan flyttes diagonalt, vertikalt og vannrett så langt der er ledige felter, slik:

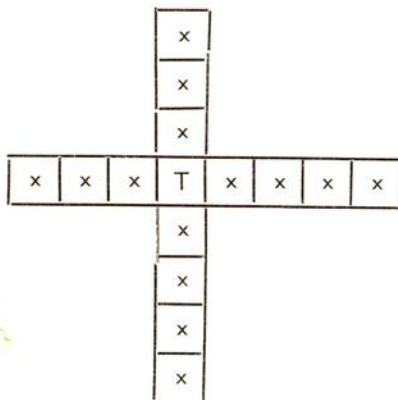
x			x			x
	x		x		x	
		x	x	x		
x	x	x	D	x	x	x
		x	x	x		
	x		x		x	
x			x			x
			x			x

Som dere ser behersker Damen 27 av brettets 64 felter, og det er derfor ingen andre enn motstanderens Dame som kan hamle opp med den. Men husk: Damen kan settes ut av spillet ved hjelp av en Bonde, hvis man ikke passer på, og det er ikke mindre enn katastrofalt å miste Damen, hvis man ikke får tilsvarende stillestyrke tilbake av motstanderen. Det er en stor feil å tro at man kan avgjøre spillet ved å sette Damen i aksjon. Den kan riktignok fare fram og tilbake og slå ut fiendens lettere tropper, men plutselig oppdager man at motparten har fått plassert sine brikker slik at retrett for Damen er umulig, og så går Damen tapt. Har så motparten sin Dame i behold, kan man lett komme hardt ut å kjøre. Når jeg sa at man ikke kan avgjøre spillet ved å sette Damen i aksjon, er dette en sannhet med visse modifikasjoner. Man kan nemlig avgjøre spillet, men det er til motpartens fordel. Nei, Damen skal ikke ta aktiv del i spillet før man ser at den kan ha avgjørende betydning, og det er gjerne i sluttspillet. Finn en dominerende plass, men samtidig sikker plass for Damen, slik at den kan settes hurtig inn i spillet. Da må nemlig mot-

parten alltid regne med at Damen kan rykke ut, og en slik trusel krever akt-pågivenhet og forsiktighet.

Tårnet.

Vi får ta brikkene etter deres styrke. Tårnet er etter Damen den kraftigste brikke. Det har ikke så stor bevegelighet som Damen, i det tårnet ikke kan forflyttes diagonalt, men bare vannrett og loddrett, slik:

Som man ser behersker ikke Tårnet så mange felter som Damen. Men Tårnet er sterkt, særlig når det har en åpen vannrett eller loddrett linje. Som regel er jo mange felter besatt av egne eller motpartens brikker i spilllets første del (åpningen) og 2. del (midtpartiet). Det er derfor først i 3. del av spillet (sluttspillet) at der danner seg åpne linjer eller rader, og da kommer Tårnet til sin rett. Tårnet bør finne seg en plass i en slik åpen linje, og det vil da beherske hele denne linje. Det gjelder det samme for Tårnet som for Damen, at det ikke skal settes for tidlig ut i aktivt spill. Men fristelsen for å kjøre Tårnet ut for tidlig er ikke så stor som når det gjelder Damen. Tårnets plassering gjør det ofte vanskelig å få det ut tidlig i spillet, og det er nok en fordel, da Tårnet skal spares til sluttspillet.

La oss til slutt atter en gang minne om at Kongen skal faktisk gjemmes bort, slik at den er vanskelig å få tak i. Damen er for dyr å miste, ta derfor ingen sjanse ved å sette den ut på jakt etter bønder eller lettere offiserer. Tårnet er sterkest i sluttspillet, spar det derfor til dette.

Og så sier vi vel møtt neste gang.
Joh.

Noe for bilister.

— Hvordan skal en bilvei være for å være god?

— Den skal være slett.

Sommeren

står for døren, og vi trenger litt lett kost.

Alt i underholdningslitteratur
FOTOAPPARATER - FILM

Vi fremkaller også

Telefon 6811

La støvsugeren gjøre arbeidet!

Vi fører «KABA» støvsuger med standardutstyr

Pris kr. 387.

Kan også selges på avbetaling

Se innom

VENNESLA SAMVIRKELAG

Telefon 6725

Vi fører de gamle kjente merkene i

ELEKTRISKE KOMFYRER

BEHA	kr. 540,00
BEHA m/ varmesk.	» 660,00
REX	» 545,00
GREPA m/ 2 plater	» 332,00
GREPA m/ 3 plater	» 382,00
ELEKTRA m/ termostat og varmeskuffe	» 710,00

EIVIND EIVINDSON

Telef. 6802

ELEKTRISK FORRETNING

Vennesla

HORNFELTS FRISØRSALONG

Elektrisk - kjemisk og kald permanent
Brudepynting - Skjønnhetspleie
Manicure - Fotpleie

Vennesla - ved siden av bilsentralen
Telefon 6892

Når det gjelder rør- og sanitærutstyr

er stedet

Telefon 6738 — Vi bringer

Jernskrot i papirmassen.

I en rapport fra amerikanske papirfabrikkbestyreres forening gjøres det rede for en statistikk som foreningen nylig har tatt opp i 178 papir- og massefabrikker over skader som i løpet av et år ble påført fabrikkens maskiner på grunn av tilfeldig jernskrot i papirmassen. Det viste seg at skadene på maskiner som huggere, raffinører, pumper, papirmaskiner etc. pluss stans i produksjonen kostet fabrikkene på ett år 400,000 doll. Regner

TAKK FOR ALL OPPMERKSOMHET ved vårt bryllup.

Andrea og Wilhelm Lie.

man at samtlige 1071 fabrikker har skader i samme forhold som de 178 undersøkte, kommer man i en totalskade på 2,400,000 dollar.

Teknisk Ukeblad.

Geni er 1 % fantasi og 99 % slit.

Thomas Edison.

Bare hendene!

— le Rire.

«La oss se om vi kan finne grunnen til Deres nevrose,» sa psykoanalytikeren til den bekymrede sjel som satt foran ham. «Hva slags arbeid har De?» «Jeg sorterer poteter,» var svaret. «Jeg tror ikke riktig jeg forstår hva De mener,» sa legen. «Vær så snill å forklar det nærmere.» «Hele dagen,» sa pasienten. «strømmer det poteter nedover en smal renne, og jeg står nede ved enden av den og sorterer potetene. De store skal i en sekk og de små i en annen.» «Ja, men det høres da enkelt og greit ut,» sa legen. «Enkelt?» skrek pasienten, «forstår De ikke at det betyr at jeg skal ta avgjørelser, avgjørelser, avgjørelser, — hele dagen lang!»

Oet De at

vi har **KAFFESERVISER** til 12 pers. fra kr. 65,00.

MIDDAGSSERVISER, til 12 pers. fra kr. 108,00.

Flotte, billige Krystall-, Frukt- og Desertserviser.

For øvrig godt utvalg i Glass, Flint, Porselen, Kera-mikk, Krystall, Sølvplett, Kirsch-stenger, Shoppingvesker, Leketøy.

Har De sett våre vakre, men billige **KAMINUR** med 1 års garanti?

Det vil sikkert lønne seg å avlegge et besøk i

Vennesla **Glass-**
MAGASIN

„Gritzner“, „D.B.S.“ og „Svithun“

sykler for alle aldre og i alle prisklasser

3-HJULS FOR DE MINSTE

OLAV A. SKISLAND

SLAKTERFORRETNING

Alltid godt utvalg i **KJØTT**

og **PØLSEVARER**

Telefon 6718

Ring og vi bringer varene.

BILSENTRALEN

DROSJEVAKT — TURBUSS

Vakt hele døgnet. Telefon 6777

Alt i bygningsartikler

Sement - Septiktanker - Kloakkrør - Flettverksnetting

Hageslanger - Spredere - Gressklippemaskiner

MOSEIDMOEN SAMVIRKELAG

Vi bringer

Telefon 6780

Malervarer

Godt utvalg i herre- og barnesko. — Manufaktur.

Alt i kolonial

VENNESLA LANDHANDEL

Telefon 6740

Vi har nå fått de moderne
SILKEKÅPER
i flere farger. Pris kr. 135.
TWEED-DRAKT-KJOLER
i flere farger. Pris kr. 150.
Mye pent i stoffer for sommeren.

Min

Herrefrisørsalong

anbefales.

Central Herrefrisørsalong

Inneh. Odd Fredriksen

Telefon 6802